

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

Prawa człowieka na eksport. Analiza sprawozdania Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa o prawach człowieka i demokracji na świecie za 2025 r.

Główne tezy

- W lipcu 2026 r. opublikowano „2025 Annual Report on Human Rights and Democracy in the World” – doroczne sprawozdanie Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa o działaniach UE w obszarze praw człowieka i demokracji na świecie w 2025 r.
- Sprawozdanie samo w sobie niewiele mówi: wylicza programy, kwoty i lakonicznie opisane „wyzwania”. Dopiero kontekst – raporty krajowe oraz dokumenty, na których opierają się opisane działania – pozwala odkodować, co UE faktycznie forsuje na świecie pod hasłem bezinteresownej walki o prawa człowieka i demokrację.
- UE nie definiuje „praworządności” ani nie uznaje spornego charakteru wykładni praw człowieka, lecz dąży do narzucenia subiektywnie postrzeganego systemu także państwom trzecim.
- UE „promuje” prawa człowieka głównie poprzez warunkowość finansową i akcesyjną. Pomoc, GSP+ i perspektywa rozszerzenia bywają uzależniane od zmian niemających związku z niezawisłością sądów, lecz z unijną wykładnią „równości płci”, Konwencji stambulskiej, praw LGBT i SRHR.
- Dokument zbiorczy systematycznie pomija tematy niewygodne: nie używa słów „aborcja” i „SRHR”, milczy o surogacji i nie buduje wobec prześladowań chrześcijan strategii analogicznej do tych stosowanych wobec innych religii – choć zjawiska te dokładnie dokumentują dostępne dane i raporty.
- Rozdział migracyjny operuje uspokajającą statystyką globalną („mniej niż 4 proc.”) i pomija konkretne kryzysy oraz koszty społeczne w Państwach Członkowskich.
- Wiarygodność unijnego przekazu o praworządności osłabiają własne afery instytucji UE. Na docenienie i kontynuację zasługują natomiast wsparcie dla MTK i programy dobrowolnych powrotów.

I. Wprowadzenie

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

W lipcu 2026 r. opublikowano „2025 Annual Report on Human Rights and Democracy in the World”¹ – roczne sprawozdanie Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, obejmujące działania Unii Europejskiej w obszarze praw człowieka i demokracji na świecie w minionym roku².

Dokument ten ma charakter sprawozdawczo-programowy: podsumowuje działania instytucji unijnych i wskazuje kierunki dalszej polityki, powołując się na przyjmowane równoległe strategie sektorowe, takie jak m.in. Strategia Równości LGBTIQ+ na lata 2026–2030 czy Plan działania na rzecz praw kobiet³. Raport stanowi także swoiste podsumowanie znacznie bardziej szczegółowych raportów krajowych⁴. Choć nie jest to wiążący akt prawny, ma on wymiar polityczny wykraczający poza rolę sprawozdawczą.

Dokument otwiera przedmowa Wysokiego Przedstawiciela oraz wstęp. Samo sprawozdanie obejmuje natomiast pięć obszarów: ochronę i wzmacnianie pozycji jednostki, budowanie odpornych, integracyjnych i demokratycznych społeczeństw, promowanie globalnego systemu praw człowieka i demokracji, nowe technologie oraz osiąganie wyników poprzez współpracę⁵.

Sam w sobie dokument mówi jednak zaskakująco niewiele: wylicza jednym tchem nazwy programów, kwoty i lakonicznie opisane „wyzwania”, bez pogłębionej analizy ich przyczyn czy skutków. Dopiero sięgnięcie po materiał, na którym raport się opiera – sprawozdania krajowe oraz dokumenty i strategie, do których się on odwołuje – pozwala odkodować, co UE w istocie forsuje na świecie pod szyldem bezinteresownej walki o prawa człowieka i demokrację. Niniejsza analiza właśnie to rekonstruuje.

¹2025 Annual Report on Human Rights and Democracy in the World, European External Action Service, https://www.eeas.europa.eu/eeas/2025-annual-report-human-rights-and-democracy-world_en (dostęp: 15.09.26).

²2025 Annual Report on Human Rights and Democracy in the World, EEAS, lipiec 2026, <https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/2026/documents/2026-07-EEAS_annual_Report_HR-2025-online.pdf> (dostęp: 15.09.26).

³European Commission, *LGBTIQ+ equality strategy 2026-2030*, 8.10.2025 r., https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2026-2030_en (dostęp: 15.09.26); European Commission, *Roadmap for Women's Rights*, 7.03.2025 r., https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/roadmap-womens-rights_en (dostęp: 15.09.26).

⁴2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports), EEAS, <[https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/2026/documents/2025%20Human%20Rights%20and%20Democracy%20in%20the%20World%20\(country%20reports\)%20FINAL.pdf](https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/2026/documents/2025%20Human%20Rights%20and%20Democracy%20in%20the%20World%20(country%20reports)%20FINAL.pdf)> (dostęp: 15.09.26).

⁵2025 Annual Report..., op. cit., spis treści, s. 3–4.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

II. Czyj to system i czyje prawa?

„Promowanie globalnego systemu praw człowieka i demokracji” to hasło, które pojawia się w wielu unijnych dokumentach – również jako tytuł rozdziału analizowanego sprawozdania. Na pierwszy rzut oka nie kryje się w nim nic kontrowersyjnego, jednak warto zapytać, czym dla UE jest „globalny system praw człowieka i demokracja” i czy to pojęcia rzeczywiście tak niesporne, jak się wydaje. Skoro nawet tak podstawowa kwestia jak prawo do życia dzieci poczętych jest przedmiotem wieloletniego sporu, trudno bronić tezy, że „prawa człowieka i demokracja” mają dla wszystkich uniwersalny zakres.

Prowadzi to do wniosku, że UE nie tyle deklaruje poszanowanie różnorodnych porządków prawnych poszczególnych państw, ile *explicite* dąży do promowania jednego, globalnego systemu, w którym „demokracji”, „praworządności” i „prawom człowieka” chce nadać własną definicję – niekiedy nieakceptowalną nawet dla Państw Członkowskich.

• Praworządność bez definicji

„Praworządność” pojawia się w dokumencie kilkadziesiąt razy – jako wartość, kryterium oceny, a wreszcie jako „kamień węgielny demokracji”⁶ – nigdzie jednak sprawozdanie nie podaje jej definicji ani katalogu kryteriów służących do jej oceny.

Instytut Ordo Iuris wielokrotnie zwracał uwagę, że unijne pojęcie praworządności pozostaje niezdefiniowane, co otwiera pole do selektywnego stosowania tego kryterium wobec Państw Członkowskich, zależnie od bieżących sympatii Brukseli⁷. Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej wymienia obok siebie „demokrację” i „państwo prawne” jako wartości Unii – i żadnej z nich nie definiuje⁸, podobnie jak nie robi tego żaden inny wiążący akt prawa UE. Skoro „praworządność” nie ma ustalonej treści normatywnej, nie sposób obiektywnie ocenić, czy dane państwo jest demokratyczne – w praktyce decyduje o tym nie stan prawny, lecz ocena polityczna instytucji unijnych, które – jak pokazuje dalsza część analizy – chcą narzucać swe subiektywnie i płynnie definiowane wartości już nie tylko Państwom Członkowskim, ale i państwom spoza UE.

⁶2025 Annual Report..., op. cit., s. 128: „The rule of law is cornerstone of democracy”.

⁷Por. A. Kubacka, *Praworządność na miarę politycznych sympatii. Raport KE na temat Polski*, ordoiuris.pl, 12.08.2025 r., <https://ordoiuris.pl/komentarz/praworzadnosc-na-miare-politycznych-sympatii-raport-ke-na-temat-polski/> (dostęp: 15.09.26).

⁸Art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016 (dalej jako: „TUE”); „Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

- **Globalny system praw człowieka**

O ile można zgodzić się, że istnieje globalny system praw człowieka, o tyle nie sposób bronić tezy, jakoby prawa te były zgodnie interpretowane przez poszczególne państwa. Prawo do życia od dekad jest przedmiotem sporu: czy przysługuje każdemu człowiekowi od poczęcia do naturalnej śmierci, czy jego zakres może być ograniczany w imię prawa do prywatności i „autonomii reprodukcyjnej”. Żadna wiążąca umowa międzynarodowa nie rozstrzyga tego na korzyść drugiego stanowiska – Europejska Konwencja Praw Człowieka w art. 2 wprost chroni „prawo każdego człowieka do życia”, nie definiując momentu jego początku⁹. Jednocześnie Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC) w drodze ewolucyjnej wykładni systematycznie rozszerza zakres art. 8 (prawo do prywatności) m.in. na kwestie okołaborcyjne¹⁰.

Efektom jest napięcie między orzecznictwem strasburskim a porządkiem konstytucyjnym państw, które – chroniąc obywateli lub nadrzędność własnej konstytucji – nie wykonują niektórych wyroków ETPC¹¹. Problematyczny jest więc nie tylko brak definicji „praworządności” – nawet na gruncie „globalnego systemu praw człowieka” poszczególne państwa i instytucje odmiennie interpretują konkretne prawa i odmiennie oceniają ich wagę, gdy wchodzi o one ze sobą w kolizję.

- **Od promocji do warunkowości**

UE, chcąc „promować” prawa człowieka i demokrację, wykorzystuje do tego przede wszystkim mechanizm warunkowości: aktywność UE w państwach nienależących do wspólnoty nierzadko polega nie na klasycznej „promocji”, lecz na obietnicy wsparcia finansowego, warunkowanego zmianami prawnymi lub politycznymi zgodnymi z duchem, w jakim praworządność i prawa człowieka interpretuje UE.

Rozdział sprawozdania poświęcony wsparciu dla praworządności i wymiaru sprawiedliwości¹² w większości opisuje działania, którym trudno cokolwiek zarzucić: cyfryzację sądów, warunki w

⁹Zob. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm. (dalej jako: „EKPC”), art. 2.

¹⁰Zob. Instytut Ordo Iuris, *Granice kompetencji Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, 16.06.2023 r., <<https://ordoiuris.pl/analiza/granice-kompetencji-europejskiego-trybunalu-praw-czlowieka/>> (dostęp: 15.09.26).

¹¹Por. np. Safety of Rwanda Act, <<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2024/8/enacted>>, (dostęp: 20.03.2025). Prawo to przyznaje brytyjskiemu ministrowi – niezależnie od środka tymczasowego nałożonego przez ETPC – prawo decyzji, czy dana osoba może zostać wydalona do Rwandy na czas rozpatrywania jej sprawy przez Europejski Trybunał Praw Człowieka. Postanowienie to, choć podważa art. 34 Konwencji, dyktowane jest interesem państwa i racją stanu.

¹²2025 Annual Report..., op. cit., s. 98--102.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

więzieniach, dostęp do wymiaru sprawiedliwości najsłabszych grup. Problem zaczyna się, gdy przyjrzymy się, czym bywa „warunkowana” pomoc finansowa i akcesyjna. Ratyfikacja „kluczowych konwencji ONZ” to warunek dostępu do unijnego Ogólnego Systemu Preferencji Taryfowych Plus (GSP+)¹³. W polityce rozszerzenia „praworządność” kandydatów oceniana jest wraz z dostosowaniem ich systemów prawnych do Konwencji stambulskiej¹⁴ i strategii LGBTIQ+ (o czym dalej) – kwestii niemających przecież nic wspólnego z niezawisłością sądów. W rozdziale 1.5 raportu czytamy o finansowaniu przez UE programu ÍNTEGRA, który w Mozambiku organizuje warsztaty „orzekania z perspektywy płci”¹⁵.

Sprawozdania krajowe, stanowiące podstawę źródłową dokumentu zbiorczego¹⁶, pokazują, że mechanizm warunkowości nie jest niczym wyjątkowym. W Serbii Instrument na rzecz Reform i Wzrostu przewiduje alokację do 370 mln euro warunkowaną spełnieniem konkretnych kroków legislacyjnych¹⁷. W Kirgistanie dostęp do GSP+ jest wprost powiązany z monitoringiem wdrażania konwencji praw człowieka, a UE „wspierała przyjęcie Krajowej Strategii na rzecz Równości Płci”¹⁸.

Definicja „praworządności”, którą UE stosuje jako kryterium warunkowości, obejmuje więc nie tylko globalnie uznawane standardy prawnoczułowiecze, lecz nierzadko ideologiczne postulaty ingerujące nawet w moralność publiczną, jedynie ukryte pod sztandarem „praw człowieka”. Ten sam mechanizm – tyle że wobec podmiotów już korzystających z unijnego finansowania – powraca w rozdziale poświęconym nowej procedurze skarg (o czym dalej).

¹³Zob. Ogólnego systemu preferencji taryfowych Plus, <<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/pl/content/ogolny-system-preferencji-taryfowych-plus-gsp>> (dostęp: 17.09.26); *2025 Annual Report...*, op. cit., s. 41 (wymóg ratyfikacji kluczowych konwencji ONZ jako warunek dostępu do GSP+).

¹⁴Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r., Dz.U. UE L 201 z 7.6.2011, tekst polski: Dz.U. z 2015 r. poz. 961, (dalej jako: Konwencja stambulska), <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Konwencja%20stambulska%20-%20tekst_0.pdf>, (dostęp: 17.09.26).

¹⁵*2025 Annual Report...*, op. cit., s. 101: „Judging with Gender Perspective [...] fostered an important discussion on how gender stereotypes influence judicial decision making”.

¹⁶*2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit.

¹⁷*2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 22 (Serbia): „Under the Reform and Growth Facility, Serbia may benefit from a programmed allocation of up to EUR 370 million in the fundamentals policy area, conditional on the fulfilment of steps”.

¹⁸*2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 60 (Republika Kirgiska): „The EU Generalised System of Preference Plus (GSP+) monitoring continued assessing the implementation of core international conventions related to human rights, good governance, labour rights and environment [...] The EU supported the adoption of the National Strategy on Gender Equality 2020-2030”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

III. Równość płci: uniformizacja, która się nie udała

Rozdział o równości płci informuje, że UE uzyskała 63,4 pkt na 100 we Wskaźniku Równości Płci EIGE – postęp od 2010 r., choć „pełna równość w UE jest wciąż odległa o dekady”¹⁹, tym bardziej, że najnowsze badania wykazały „narastającą polaryzację między młodymi kobietami i młodymi mężczyznami w kwestii przywództwa”²⁰.

Autorzy raportu nie stawiają diagnozy co do przyczyn tego stanu rzeczy. Być może wynika to ze słusznej obawy, że promowana przez unijne instytucje uniformizacja płci – przekonywanie, że równość zostanie osiągnięta dopiero wtedy, gdy kobiety wyzbędą się naturalnych różnic wobec mężczyzn, w tym różnic biologicznych – ostatecznie doprowadziła do odrzucenia tej narracji przez młodsze pokolenia²¹.

Unijna wykładnia „równości” podważa naturalne różnice pomiędzy płciami, *de facto* pozbawiając kobiety prawa do celebrowania własnej odrębności²² – czego wyrazem są chociażby cele barcelońskie (90 proc. dzieci nad 3. rokiem życia w opiece instytucjonalnej) czy obowiązkowe parytety w zarządach²³. Eliminowanie różnic między płciami prowadzi w efekcie do wypaczenia idei równości, przekształcając ją w dążenie do uniformizacji²⁴ – tezę tę rozwija obszerny raport Ordo Iuris „Równouprawnienie czy uniformizacja?” z 2020 r.²⁵

Diagnoza ta znajduje potwierdzenie w samym sprawozdaniu, które przyznaje wprost, że działania UE odbywały się „pomimo globalnego regresu w postępie na drodze do równości

¹⁹2025 Annual Report..., op. cit., s. 38: „This reflects more than 10 points of progress since 2010, but shows that full equality in the EU remains decades away [...] recent surveys revealed increased polarisation between young women and young men on the question of leadership”.

²⁰Ibidem.

²¹A. Kubacka, *Nowy plan działania KE na rzecz praw kobiet, czyli jak UE walczy o uniformizację płci*, ordoiuris.pl, 24.03.2025 r., <https://ordoiuris.pl/komentarz/nowy-plan-dzialania-ke-na-rzecz-praw-kobiet-czyli-jak-ue-walczy-o-uniformizacje-plci/> (dostęp: 15.09.26); „Gender mainstreaming” w centrum polityki UE. Ordo Iuris analizuje strategię równości płci, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/analiza/gender-mainstreaming-w-centrum-polityki-ue-ordo-iuris-analizuje-strategie-rownosci-plci/> (dostęp: 15.09.26).

²²Ibidem.

²³Ibidem.

²⁴„Gender mainstreaming” w centrum polityki UE. Ordo Iuris analizuje strategię równości płci, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/analiza/gender-mainstreaming-w-centrum-polityki-ue-ordo-iuris-analizuje-strategie-rownosci-plci/> (dostęp: 15.09.26).

²⁵Instytut Ordo Iuris, *Równouprawnienie czy uniformizacja? Polityka na rzecz równości kobiet i mężczyzn Unii Europejskiej*, Warszawa 2020, https://ordoiuris.pl/sites/default/files/inline-files/Rownouprawnienie_czy_uniformizacja_2.pdf (dostęp: 15.09.26).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

płci”²⁶, nigdzie jednak nie pytając o jego przyczyny. „Globalny regres” nie musi być więc cofaniem się w rozwoju – równie dobrze może być odporem wobec ideologicznie nasyconej wizji „równości”, której istotą jest zacieranie różnic płciowych, a nie zniesienie dyskryminacji. Ludzie mają prawo takiej wizji nie chcieć.

IV. Aborcja staje się tematem niewygodnym

Ten sam mechanizm milczenia o niewygodnych wnioskach widać jeszcze wyraźniej w podejściu sprawozdania do aborcji.

Dokument stwierdza, że „kara śmierci jest niezgodna z prawem do życia i z godnością człowieka”²⁷ i jest wobec niej „stanowczo i bezwarunkowo” przeciwny „we wszystkich przypadkach i okolicznościach”²⁸, a „zakaz tortur jest absolutny” nawet w czasie wojny²⁹. Spod tego bezwarunkowego stanowiska wyjęte są jednak dzieci poczęte, mimo że trudno wskazać przykład bardziej dosłownie odpowiadający tym samym kryteriom: nieodwracalne pozbawienie życia istoty niezdolnej się obronić.

Sprawozdanie w ogóle nie wspomina o aborcji – ani nawet o terminie „SRHR” (ang. *sexual and reproductive health and rights* – zdrowie i prawa seksualne i reprodukcyjne), który przez lata był niemal kardynalnym elementem unijnych dokumentów o prawach kobiet. Nie oznacza to jednak, że UE porzuciła swój postulat.

W marcu 2025 r. Komisja przyjęła „Roadmap for Women's Rights”³⁰, w którym już wprost mówi o „pełnym dostępie do opieki zdrowotnej – w tym w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego”³¹. W praktyce instytucji unijnych i międzynarodowych takie sformułowanie

²⁶2025 Annual Report..., op. cit., s. 40: „Despite global backsliding on progress towards gender equality, the active role of the EU delegation [...] helped secure the adoption of a political declaration”.

²⁷2025 Annual Report..., op. cit., s. 16--17: „Capital punishment is incompatible with the right to life and with human dignity. The EU [...] strongly and unequivocally opposes the death penalty in all cases and in all circumstances”.

²⁸Ibidem.

²⁹2025 Annual Report..., op. cit., s. 21: „the ban on torture is absolute. It applies in war, in times of emergencies and even to states that have not signed the Convention against Torture”.

³⁰European Commission, Roadmap for Women's Rights, 7.03.2025 r., https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/roadmap-womens-rights_en (dostęp: 15.09.26).

³¹European Parliament backs EU Roadmap for Women's Rights, ALDE Party, 14.10.2025 r., <https://www.aldeparty.eu/blog/news-11/european-parliament-backs-eu-roadmap-for-womens-rights-312> (dostęp: 15.09.26): „full access to quality healthcare -- including sexual and reproductive care”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

obejmuje m.in. dostęp do aborcji³². Podobnie „globalna strategia zdrowotna UE”³³, na którą przeznaczono 5,4 mld euro z NDICI³⁴ i blisko 1 mld euro z Horizon Europe, jest programowo zorientowana na SRHR – Europejska Służba Działań Zewnętrznych sama wskazuje, że unijno-afrykańska „Inicjatywa Team Europe na rzecz SRHR” jest jej „kluczowym działaniem”³⁵, a Komisja deklaruje „prawo każdej jednostki do pełnej kontroli nad swoją seksualnością i zdrowiem reprodukcyjnym”³⁶. Zresztą już „zasady przewodnie” tej strategii obejmują m.in. dostęp do aborcji³⁷.

Sprawozdania krajowe są w tym zakresie znacznie bardziej bezpośrednie niż sam finalny raport: wyrażenie „sexual and reproductive health and rights” pojawia się w nich wielokrotnie, w tym jako konkretna linia budżetowa – unijne wsparcie dla Mali objęło „programy dotyczące zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych”³⁸.

Także samo słowo „aborcja”, nieobecne w dokumencie zbiorczym, pada tam sześciokrotnie, zawsze z tym samym wzorcem ocennym. Wzmocnienie ochrony życia oceniane jest oczywiście

³²Zob. Instytut Ordo Iuris, *Analiza nt. praw reprodukcyjnych i seksualnych w kontekście prawa międzynarodowego*, <https://ordoiuris.pl/analiza/analiza-nt-praw-reprodukcyjnych-i-seksualnych-w-kontekscie-prawa-miedzynarodowego/> (dostęp: 15.09.26).

³³2025 Annual Report..., op. cit., s. 89: „a year after the Council Conclusions on the EU global health strategy: better health for all in a changing world were adopted, the first report on its implementation showed the EU's unwavering commitment to global health”.

³⁴Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny Wymiar Europy” (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe, NDICI), rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r., Dz. Urz. UE L 209 z 14.6.2021.

³⁵EEAS, *EU and African partners launch flagship initiative to enhance sexual and reproductive health and rights*, https://www.eeas.europa.eu/delegations/rwanda/eu-and-african-partners-launch-flagship-initiative-enhance-sexual-and-reproductive-health-and-rights_en (dostęp: 15.09.26): „a key action under the EU-Africa Global Gateway package and the EU Global Health Strategy”.

³⁶European Commission, *Sexual and Reproductive Health and Rights (SRHR) in Sub-Saharan Africa*, https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/sexual-and-reproductive-health-and-rights-srhr-sub-saharan-africa_en (dostęp: 15.09.26); cyt. za International Partnerships InfoPoint, https://international-partnerships.ec.europa.eu/news-and-events/events/infopoint-conference-sexual-and-reproductive-health-and-rights-key-democracy-and-human-rights-2023-09-28_en (dostęp: 15.09.26).

³⁷Strategia zdrowotna UE dopinguje ideę globalnego zarządzania zdrowiem, [ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/informacje-prasowe/strategia-zdrowotna-ue-dopinguje-idee-globalnego-zarzadzania-zdrowiem/>](https://ordoiuris.pl/informacje-prasowe/strategia-zdrowotna-ue-dopinguje-idee-globalnego-zarzadzania-zdrowiem/) (dostęp: 15.09.26): „Zasady przewodnie strategii obejmują m.in. dostęp do aborcji”. Zob. też: *Zdrowie Reprodukcyjne powraca do Parlamentu Europejskiego!*, [ordoiuris.pl, https://ordoiuris.pl/ochrona-zycia/zdrowie-reprodukcyjne-powraca-do-parlamentu-europejskiego-0](https://ordoiuris.pl/ochrona-zycia/zdrowie-reprodukcyjne-powraca-do-parlamentu-europejskiego-0) (dostęp: 15.09.26).

³⁸2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports), op. cit., s. 116 (Mali): „EU support contributed to (...) programmes addressing sexual and reproductive health and rights”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

negatywnie: w USA „ponad 20 stanów albo zakazało aborcji, albo utrzymało poważne restrykcje” – wymienione obok krytyki cięć w USAID jako przykład cofania się w prawach kobiet³⁹, w Brunei „prawo czyni aborcję przestępstwem karanym śmiercią”⁴⁰.

Z kolei rozszerzenie dostępu do aborcji, to dla UE postęp: w Rwandzie „rozszerzono dostęp do aborcji i antykoncepcji”, w ramach „generalnie pozytywnych ram prawnych”⁴¹, a w Zjednoczonych Emiratach Arabskich „prawo do aborcji w sytuacjach nagłych” figuruje wśród „postępowań wzmocnień praw kobiet”⁴².

Ta chęć „ukrycia” proaborcyjnej aktywności UE w dokumencie zbiorczym może być zaskakująca, ale znajduje swoje wyjaśnienie. Od pewnego czasu unijni dygnitarze i lobbyści na rzecz aborcji otwarcie narzekają, że część darczyńców warunkuje pomoc finansową tym, by nie trafiała ona na cele aborcyjne.

V. Równość religii

Sprawozdanie szczegółowo relacjonuje unijną strategię zwalczania antysemityzmu na lata 2021–2030 oraz siódme spotkanie grupy roboczej ds. jej wdrażania, zorganizowane w czerwcu 2025 r. w Gdańsku w ramach polskiej prezydencji w Radzie UE⁴³, a także spotkanie koordynacyjne ws. „wrogości wobec muzułmanów”⁴⁴.

W całym dokumencie brak jednak informacji o analogicznej strategii wobec dyskryminacji chrześcijan – odnotowano jedynie, jednym zdaniem i bez dalszego rozwinięcia, że unijny Specjalny Przedstawiciel zajmował się „prześladowaniem duchowieństwa katolickiego

³⁹2025 *Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 279 (Stany Zjednoczone): „over 20 states either prohibited abortion outright with limited exceptions or maintained severe restrictions on the procedure”.

⁴⁰2025 *Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 170 (Brunei): „The SPC criminalises 'indecent behaviour' and makes abortion a capital offence”.

⁴¹2025 *Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 129 (Rwanda): „in 2025 Rwanda expanded access to abortion and contraceptives”.

⁴²2025 *Human Rights and Democracy in the World (country reports)*, op. cit., s. 161 (Zjednoczone Emiraty Arabskie): „the right to emergency abortion”.

⁴³2025 *Annual Report...*, op. cit., s. 34: „As part of the Polish Presidency of the Council of the EU, in June it held the 7th working group meeting on the implementation of the EU Strategy in Gdansk” — chodzi o unijną strategię zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego na lata 2021–2030 (COM(2021) 615), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52021DC0615> (dostęp: 17.09.26).

⁴⁴2025 *Annual Report...*, op. cit., s. 34: „the second coordination meeting on anti-Muslim hatred brought senior officials responsible for fighting anti-Muslim hatred [...] together in Brussels”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

w Nikaragui⁴⁵. Tymczasem materiał źródłowy dokumentu zbiorczego – sprawozdania krajowe⁴⁶ – dokumentuje sytuację chrześcijan znacznie szerzej: w Egipcie odnotowuje pogorszenie się ich sytuacji ekonomicznej⁴⁷, w Pakistanie – nieproporcjonalne dotknięcie pracą przymusową, nadużywanie prawa o bluźnierstwie oraz przymusowe konwersje kobiet i dziewcząt⁴⁸. Żaden z tych faktów nie trafił do dokumentu zbiorczego.

Dysproporcji tej nie sposób uzasadnić skalą zjawiska: według Światowego Indeksu Prześladowań (World Watch List 2026) organizacji Open Doors, chrześcijanie pozostają najbardziej prześladowaną grupą religijną świata – wysoki lub ekstremalny poziom prześladowań dotyka ponad 388 mln wyznawców Chrystusa⁴⁹. Instytut Ordo Iuris od lat wskazuje, że skala prześladowań chrześcijan nie znajduje odzwierciedlenia w priorytetach UE⁵⁰. Trudno oprzeć się wrażeniu, że wybór grup religijnych objętych dedykowanymi strategiami nie jest odbiciem rzeczywistej skali zagrożenia, lecz efektem politycznej hierarchii priorytetów.

VI. Nowa strategia LGBTIQ+ 2026–2030, czyli szantaż finansowy w praktyce

Rozdział poświęcony osobom określającym się jako „LGBTI” jest jednym z najbardziej obszernych w sprawozdaniu.

Dokument z aprobatą odnotowuje, że 8 października 2025 r. Komisja przyjęła nową „Strategię na rzecz równości osób LGBTIQ+ 2026–2030”⁵¹. Warto przypomnieć, że strategia ta wymusza

⁴⁵2025 Annual Report..., op. cit., s. 37: „addressing worrying reports of persecution of Catholic clergy in Nicaragua”.

⁴⁶2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports), EEAS, [https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/2026/documents/2025%20Human%20Rights%20and%20Democracy%20in%20the%20World%20\(country%20reports\)%20FINAL.pdf](https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/2026/documents/2025%20Human%20Rights%20and%20Democracy%20in%20the%20World%20(country%20reports)%20FINAL.pdf) (dostęp: 15.09.26).

⁴⁷2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports), op. cit., s. 43 (Egipt): „the broader economic condition of Egyptian Christians worsened”.

⁴⁸2025 Human Rights and Democracy in the World (country reports), op. cit., s. 199 (Pakistan): „Christians remain disproportionately affected by bonded and hazardous labour and by the misuse of blasphemy-related laws. (...) Forced conversions of women and girls from Christian and Hindu communities continued to be reported”.

⁴⁹Open Doors, World Watch List 2026, <https://www.opendoors.org/en-US/persecution/countries/> (dostęp: 15.09.26).

⁵⁰Skończmy z przyzwoleniem na prześladowanie chrześcijan!, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/komentarz/skonczmy-z-pryzwoleniem-na-przesladowanie-chrzcijan/> (dostęp: 15.09.26); zob. też Instytut Ordo Iuris, Persecution of Christians. Time to React to Genocide, Warszawa 2017, persecutionofchristians.ordoiuris.pl (dostęp: 15.09.26).

⁵¹European Commission, LGBTIQ+ equality strategy 2026-2030, 8.10.2025 r., <https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating->

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

na Państwach Członkowskich uznawanie skutków małżeństw i adopcji jednopłciowych (obchodząc wyłączną kompetencję krajową w prawie rodzinnym), postuluje centralny zakaz „praktyk konwersyjnych” bez rozróżnienia ich na dobrowolne i przymusowe, a brak dostosowania się do niej traktuje jako naruszenie praw podstawowych uzasadniające blokadę środków unijnych⁵².

Organizacje LGBTI otrzymały wsparcie warte prawie 15 mln euro w skali świata, w tym w krajach wschodnioeuropejskich w ramach programów EU4Youth i podobnych⁵³. W sprawozdaniach krajowych⁵⁴ słowo „LGBTI” pojawia się aż 196 razy, głównie w kontekście kryminalizacji związków osób tej samej płci w kilkudziesięciu państwach świata, co pokazuje niebagatelną skalę zaangażowania UE.

VII. Prawa dziecka

Zaangażowanie UE w ochronę praw dziecka jest znacznie skromniejsze. Rozdział o prawach dziecka opisuje liczne działania, które – obok tych realnie potrzebnych – bywają jedynie pozornie ukierunkowane na dobro dzieci, w praktyce realizując inne cele.

Przykładem są nowe obowiązki platform internetowych wobec wykorzystywania seksualnego dzieci online oraz unijny plan przeciw cyberprzemocy, które – obok słusznego celu ochrony dzieci – budzą poważne wątpliwości jako potencjalne narzędzie inwigilacji i cenzury⁵⁵. Powiązanie „cyberprzemocy” z „dezinformacją” czy „mową nienawiści” grozi arbitralnym

discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2026-2030_en (dostęp: 15.09.26).

⁵²A. Kubacka, *Szantaż finansowy i ideologiczna indoktrynacja – KE ogłasza nową Strategię*, ordoiuris.pl, 29.10.2025 r., <https://ordoiuris.pl/analiza/szantaż-finansowy-i-ideologiczna-indoktrynacja-ke-oglasza-nowa-strategie/> (dostęp: 15.09.26).

⁵³2025 Annual Report..., op. cit., s. 47: „Support was also provided to LGBTI organisations in the Eastern Partnership countries through the EU4 Youth, the EU4 Gender Equality and the Partnership for Good Governance”.

⁵⁴Ibidem.

⁵⁵Instytut Ordo Iuris, *Inwigilacja obywateli pod pozorem walki z wykorzystywaniem dzieci – projekt unijnego rozporządzenia*, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/inwigilacja> (dostęp: 17.09.26); zob. też *Inwigilacja ceną za ochronę dzieci? Porozumienie Rady UE w sprawie rozporządzenia o czatach*, ordoiuris.pl, 10.12.2025 r., <https://ordoiuris.pl/informacje-prasowe/inwigilacja-cena-za-ochrone-dzieci-porozumienie-rady-ue-w-sprawie-rozporzadzenia-o-czatach/> (dostęp: 17.09.26).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

cenzurowaniem treści⁵⁶, co oznacza, że zasłaniając się dobrem dziecka UE próbuje realnie ograniczać prawa i wolności obywatelskie.

Centralnym punktem odniesienia analizowanego sprawozdania pozostaje przyjęta w 2021 r. Strategia UE na rzecz praw dziecka⁵⁷, deklarująca dążenie do zapewnienia dzieciom „możliwie najlepszego życia”⁵⁸. Strategia ta bywa niestety wykorzystywana do poszerzania kompetencji unijnych w obszarach zastrzeżonych dla Państw Członkowskich. Już podczas prac nad rezolucją PE w tej sprawie we wrześniu 2021 r. pojawiły się głosy krytyczne⁵⁹, a kilka tygodni później Polska sprzeciwiła się przyjęciu konkluzji Rady dotyczących samej strategii, wskazując na ryzyko wymuszenia legalizacji tzw. małżeństw homoseksualnych; żadna z polskich uwag nie została uwzględniona⁶⁰. Weto zgłosiły też Węgry, a Bułgaria złożyła deklarację interpretacyjną o niezgodności pojęcia „gender” z jej konstytucją⁶¹.

Z tej samej strategii wywodzi się przedstawiony przez KE w grudniu 2022 r. projekt rozporządzenia o wzajemnym uznawaniu pochodzenia dziecka⁶². Przedstawiany oficjalnie jako ochrona dzieci przed utratą więzi prawnej z rodzicami przy przeprowadzce między Państwami Członkowskimi, zobowiązywałby on wszystkie państwa UE do uznawania orzeczeń o rodzicielstwie – w tym rodzicielstwa dwóch osób tej samej płci oraz ustalonego w drodze surogacji. W maju 2026 r. przedstawiciel polskiego rządu potwierdził na forum sejmowym, że

⁵⁶Ryzyko cenzury pod pretekstem walki z cyberprzemocą. Plan Komisji Europejskiej, ordoiuris.pl, 06.03.2026 r., <https://ordoiuris.pl/analiza/ryzyko-cenzury-pod-pretekstem-walki-z-cyberprzemoca-plan-komisji-europejskiej/> (dostęp: 17.09.26): „Powiązanie cyberprzemocy z pojęciami «dezinformacji» czy «mowy nienawiści» może skutkować ryzykiem cenzurowania treści”.

⁵⁷Komisja Europejska, Komunikat: Strategia UE na rzecz praw dziecka, COM(2021) 142 final, 24.03.2021 r., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0142> (dostęp: 17.09.26).

⁵⁸Komisja Europejska, Komunikat: Strategia UE na rzecz praw dziecka, COM(2021) 142 final, op. cit., pkt 1: „Nadrzędnym celem niniejszej strategii jest zapewnienie dzieciom w Unii Europejskiej i na całym świecie możliwie najlepszego życia”.

⁵⁹Zob. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2021 r. w sprawie praw dziecka w świetle strategii UE na rzecz praw dziecka (2021/2523(RSP)), https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0374_PL.html (dostęp: 17.09.26) – rezolucja przyjęta bez zastrzeżeń kompetencyjnych zgłoszonych później przez Polskę, Węgry i Bułgarię wobec samej Strategii.

⁶⁰Polska sprzeciwia się strategii UE na rzecz praw dziecka. „Uderza w tradycyjny model rodziny”, RMF24.pl, 07.10.2021 r., <https://www.rmf24.pl/fakty/polska/news-polska-sprzeciwia-sie-strategii-ue-na-rzecz-praw-dziecka-ude,nId,5567628> (dostęp: 15.09.26).

⁶¹Ibidem.

⁶²Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych dotyczących pochodzenia dziecka oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka, COM(2022) 695 final, 7.12.2022 r., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52022PC0695> (dostęp: 17.09.26).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

projekt obejmuje oba te przypadki⁶³, co potwierdza, że jest to mechanizm mający zmusić Polskę nie tylko do uznawania adopcji dzieci przez pary jedнопłciowe, ale też do uznawania skutków surogacji.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na rażącą nieobecność tematu surogacji tak w sprawozdaniu, jak i towarzyszących mu raportach krajowych. Jest to tym dziwniejsze, że sama UE od dawna widzi w niej zagrożenie. Parlament Europejski wielokrotnie, we własnych rezolucjach, uznawał komercyjne macierzyństwo zastępcze za formę wykorzystywania kobiet i handlu ludźmi, apelując o europejskie ramy prawne⁶⁴ – ta sama rezolucja odnotowywała, że Ukraina odpowiada za ponad jedną czwartą światowego komercyjnego rynku matek zastępczych⁶⁵. Konsekwencją jest przyjęta 13 czerwca 2024 r. dyrektywa (UE) 2024/1712, która wprost dodała „wykorzystywanie w ramach macierzyństwa zastępczego” do katalogu form handlu ludźmi⁶⁶ – z terminem transpozycji upływającym 15 lipca 2026 r., czyli niemal równocześnie z publikacją analizowanego sprawozdania.

Dlaczego ten sam dokument nie dostrzega, że ofiarą tego proceduru jest również samo dziecko? Odpowiedź, która sama się nasuwa to fakt, że objęcie ochroną prawną dziecka poczętego objętego umową surogacyjną stałoby w mocnej sprzeczności z polityką UE forsującą tezę o braku prawnej ochrony życia dziecka poczętego. Pokazuje to, że podważanie prawa do życia nienarodzonych wpływa na ochronę prawną nie tylko dzieci „niechcianych”, lecz skutkuje pozbawieniem ochrony także dzieci, które padają ofiarą handlu ludźmi jeszcze przed narodzeniem.

⁶³Wzajemne uznawanie rodzicielstwa w UE: rząd Tuska przyznaje, że projekt rozporządzenia obejmuje adopcję przez pary jedнопłciowe i surogację, ordoiuris.pl, 12.06.2026 r., <https://ordoiuris.pl/informacje-prasowe/wzajemne-uznawanie-rodzicielstwa-w-ue-rzad-tuska-przyznaje-ze-projekt-rozporzadzenia-obejmuje-adopcje-przez-pary-jednopłciowe-i-surogacje/> (dostęp: 17.09.26).

⁶⁴A. Kubacka, *Prawa człowieka i demokracja na świecie. Sprawozdanie za 2022 r. w Parlamencie Europejskim*, ordoiuris.pl, 18.01.2023 r., <https://ordoiuris.pl/komentarz/prawa-czlowieka-i-demokracja-na-swiecie-sprawozdanie-za-2022-r-w-parlamencie-europejskim/> (dostęp: 15.09.26): sprawozdanie PE „ponownie potępia komercyjną praktykę macierzyństwa zastępczego – globalne zjawisko, które naraża kobiety na całym świecie na wykorzystywanie i handel ludźmi [...]; apeluje o europejskie ramy prawne” (pkt 63 rezolucji).

⁶⁵Ibidem – ta sama rezolucja odnotowywała, że Ukraina odpowiada za ponad jedną czwartą światowego komercyjnego rynku matek zastępczych.

⁶⁶Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1712 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniająca dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego zjawiska oraz ochrony ofiar, Dz. Urz. UE L, 2024/1712, 24.6.2024, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024L1712> (dostęp: 15.09.26). Termin transpozycji: 15.07.2026 r.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

Temat pozostaje przy tym wyjątkowo aktualny na forum międzynarodowym - Specjalna Sprawozdawczyni ONZ Reem Alsalem wezwała w 2025 r. do jej globalnego zakazu, nazywając tę praktykę „wykorzystującą, nieetyczną i okrutną”⁶⁷. We wrześniu 2026 r. Włochy, Chile, Argentyna, Kamerun i Stolica Apostolska przedstawiły na forum Rady Praw Człowieka ONZ wspólną deklarację wzywającą do moratorium na surogację.

VIII. Migracja: raport mówi „4 procent”, rzeczywistość mówi Ceuta

• Jak UE manipuluje danymi

Rozdział o migracji zapewnia, że UE „stanowczo trwała przy zaangażowaniu w przestrzeganie prawa międzynarodowego” wobec migrantów⁶⁸, po czym dodaje kluczowe zdanie: zgodnie z szacunkami „tylko 304 miliony ludzi, czyli mniej niż 4% z 8,3 miliarda mieszkańców planety, mieszka w kraju innym niż kraj urodzenia [...] większość migracji na świecie ma charakter regularny”⁶⁹.

Termin migracja „regularna” ma charakter techniczny: zgodnie z definicją Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, obejmuje on migrację zgodną z prawem kraju pochodzenia, tranzytu i docelowego, a więc także wnioski azylowe w toku i pobyty tolerowane – status z definicji tymczasowy⁷⁰. Nie jest więc równoznaczna z migracją „legalną” w potocznym rozumieniu.

Drugi problem tego zdania jest bardziej subtelny: statystyka globalna sprawia, że niepozorne „4 proc.” przesłania to, co dla Europejczyków jest realnym doświadczeniem – migrację skoncentrowaną w gwałtownych falach i konkretnych miejscach (Europa Zachodnia 2015–

⁶⁷Nowy raport ONZ wzywa do globalnego zakazu surogacji, potępiając tę praktykę jako «wykorzystującą, nieetyczną i okrutną», ordoiuris.pl, 04.09.2025 r., <https://ordoiuris.pl/komentarz/nowy-raport-onz-wzywa-do-globalnego-zakazu-surogacji-potepiajac-te-praktyke-jako-wykorzystujaca-nieetyczna-i-okrutna/> (dostęp: 15.09.26) – raport Specjalnej Sprawozdawczyni ONZ ds. przemocy wobec kobiet i dziewcząt, Reem Alsalem.

⁶⁸2025 Annual Report..., op. cit., s. 54: „the EU stood firm on its commitment to uphold international law and human rights in relation to refugees, asylum seekers, internally displaced persons and migrants regardless of status”.

⁶⁹2025 Annual Report..., op. cit., s. 105: „the EU continued to provide political, diplomatic and financial support to the ICC, as well as mitigation measures in view of the threat of institutional sanctions against the Court”.

⁷⁰International Organization for Migration, *Key Migration Terms* – „Regular migration”, <https://www.iom.int/about-migration/key-migration-terms> (dostęp: 17.09.26): migracja odbywająca się zgodnie z prawem kraju pochodzenia, tranzytu i docelowego, w odróżnieniu od migracji „nieregularnej”; definicja obejmuje m.in. osoby oczekujące na rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową oraz osoby o pobycie tolerowanym.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

2016, granica polsko-białoruska od 2021 r., Ceuta w 2021 i 2026 r.), gdzie skala lokalnego obciążenia jest nieproporcjonalnie duża względem globalnej średniej.

W dniach 30–31 lipca 2026 r. do 85-tysięcznej Ceuty w ciągu dwóch dni przedostało się 60–72 tys. osób⁷¹, a w panice na granicy zginęło co najmniej 57 osób⁷². Sprawozdanie, opublikowane kilka tygodni później, w ogóle się do tych wydarzeń nie odnosi, co nie dziwi, biorąc pod uwagę, że obejmuje zakresowo rok 2025 – jednakże trudno o świeższy przykład tego, czym w praktyce bywa „niewielki” odsetek migracji, gdy skoncentruje się w jednym miejscu.

W tym kontekście znacznie gorzej brzmi także odnotowane w raporcie „stałe wdrażanie Paktu o migracji i azylu z 2024 r.”⁷³, bez wzmianki o oporze wielu Państw Członkowskich wobec polityki tego dokumentu, w tym Polski. Opór ten nie jest bezpodstawny i wynika z wieloletnich już obserwacji zmian kulturowych, obyczajowych, ale i dotyczących bezpieczeństwa, czy jakości życia w państwach, które niegdyś chętnie otworzyły się na migrację.

Koncentrując się na globalnej statystyce, sprawozdanie nie podaje danych o zmianach demograficznych w Europie: w Niemczech w 2025 r. 31,1 proc. ludności miało „tło migracyjne” wobec 21 proc. w 2010 r.⁷⁴, a wśród dzieci do 20. roku życia już 43,1 proc.⁷⁵ Milczy też o przestępczości: według niemieckiej Policji Statystyki Kryminalnej za 2024 r., spośród 2 184 834 podejrzanych 41,8 proc. nie posiadało niemieckiego obywatelstwa⁷⁶.

⁷¹2026 *Ceuta migrant crisis*, Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/2026_Ceuta_migrant_crisis (dostęp: 15.09.26); *Most of the 60,000 migrants who crossed into territory of Ceuta have left voluntarily, Spain says*, PBS News, 31.07.2026 r., <https://www.pbs.org/newshour/world/most-of-the-60000-migrants-who-crossed-into-spanish-territory-of-ceuta-have-left-voluntarily> (dostęp: 15.09.26).

⁷²*Most of the 60,000 migrants who crossed into territory of Ceuta have left voluntarily, Spain says*, PBS News, op. cit.

⁷³Ibidem, s. 57.

⁷⁴Statistisches Bundesamt (Destatis), *Bevölkerung mit Migrationshintergrund*, Mikrozensus – Erstergebnisse 2025, https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Migration-Integration/_inhalt.html (dostęp: 15.09.26).

⁷⁵Ibidem.

⁷⁶Bundeskriminalamt, *Polizeiliche Kriminalstatistik 2024* (Federalny Urząd Kryminalny Niemiec, Policyjna Statystyka Kryminalna za 2024 r.); dane cyt. za: *Polska powtórzy los Zachodu w walce z przestępczością cudzoziemców?*, infosecurity24.pl, 11.07.2025 r., <https://infosecurity24.pl/za-granica/polska-powtorzy-los-zachodu-w-walce-z-przestepczoscia-cudzoziemcow-opinia> (dostęp: 15.09.26).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

IX. Dobrowolne powroty

Sprawozdanie wskazuje jednak i działanie zasługujące na pozytywną ocenę: „UE wspierała również programy dobrowolnych powrotów i trwałej reintegracji”⁷⁷.

To, w przeciwieństwie do mechanizmu relokacji, kierunek, w którym środki powinny płynąć w pierwszej kolejności – rozwiązuje problem u źródła, nie przenosząc jego kosztów na kraje, które nigdy nie zdecydowały się demokratycznie na przyjęcie migrantów. Jak wynika z danych Frontexu, w pierwszej połowie 2026 r. dwie trzecie z ponad 33 tys. wspieranych powrotów było dobrowolnych, a ich liczba systematycznie rośnie⁷⁸ – i to na tym kierunku, nie przymusowej relokacji, powinniśmy skupić się w aktualnej i przyszłej unijnej polityce migracyjnej.

X. Nowa procedura skarg

Sprawozdanie wspomina też jednym zdaniem, że „w czerwcu UE wdrożyła wewnętrzną procedurę rozpatrywania skarg dotyczących praw człowieka w ramach działań finansowanych przez UE”⁷⁹, pozwalającą zawiesić finansowanie na podstawie standardowych klauzul obecnych we wszystkich unijnych kontraktach od stycznia 2025 r.⁸⁰ Dokument nie precyzuje jednak, kto może wnieść skargę ani jak KE weryfikuje zarzuty, a procedurę rozpatruje ta sama Komisja, która decyduje o przyznaniu spornego finansowania. Jest to zatem kolejny, klasyczny mechanizm samokontroli bez niezależnej kontroli sądowej. Warto przy tym pamiętać, jak płynne i uznaniowe jest unijne ocenianie „praw człowieka” i „praworządności”. Państwa trzecie, uzależniające się finansowo od unijnego wsparcia, w praktyce stają przed ścianą, gdy UE – korzystając z tej samej, niedookreślonej procedury – stawia kolejne warunki, dotyczące już nie tylko standardów praworządności, lecz i takich kwestii, jak legalizacja aborcji czy instytucjonalizacja związków jedнопłciowych.

⁷⁷2025 Annual Report..., op. cit., s. 59: „The EU also supported voluntary return and sustainable reintegration programmes”.

⁷⁸Strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030 – analiza Ordo Iuris, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/informacje-prasowe/strategia-migracyjna-polski-na-lata-2025-2030-analiza-ordo-iuris/> (dostęp: 15.09.26).

⁷⁹2025 Annual Report..., op. cit., s. 55: „In June, the EU formalised an internal procedure for handling complaints related to human rights in EU-funded interventions”.

⁸⁰2025 Annual Report..., op. cit., s. 55: „standard clauses in EU contracts providing that funding can be suspended or terminated if human rights violations occur”.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

XI. Wsparcie dla Międzynarodowego Trybunału Karnego

W przeciwieństwie do większości wątków tej analizy, rozdział o międzynarodowej sprawiedliwości karnej⁸¹ zasługuje na poparcie. W obliczu sankcji USA na sędziów MTK, „UE nadal udzielała MTK wsparcia politycznego, dyplomatycznego i finansowego”⁸²: 5 mln euro dla Biura Prokuratora, kolejne 5 mln na Fundusz Powierniczy dla Ofiar oraz zacieśnienie współpracy z MTK przy Eurojust wraz z Ukrainą⁸³.

Instytut Ordo Iuris konsekwentnie ocenia nakazy aresztowania MTK jako instrument wzmacniający zasadę, że nikt nie jest ponad prawem⁸⁴. Próby sparaliżowania Trybunału sankcjami personalnymi wobec jego sędziów stanowią zagrożenie dla idei odpowiedzialności za zbrodnie najcięższej wagi, a stanowcza reakcja UE jest tu jednym z niewielu obszarów sprawozdania bez widocznej niekonsekwencji między deklaracją a praktyką.

XII. Walka z korupcją

Drugim elementem zasługującym na poparcie jest rozdział o walce z korupcją – trudno nie zgodzić się, że korupcja „podkopuje równość wobec prawa [...] i pozwala, by władza publiczna została przejęta przez interesy prywatne”⁸⁵. Działania takie jak zakończenie pierwszego cyklu przeglądu UNCAC, wsparcie dla Transparency International i sygnalistów czy obrona niezależności ukraińskich NABU i SAPO⁸⁶ zasługują na pozytywną ocenę.

Skoro jednak sprawozdanie samo tak definiuje korupcję, uczciwość wymaga zapytać, jak ta definicja ma się do samej Unii. W grudniu 2025 r. belgijska policja na wniosek Prokuratury

⁸¹2025 Annual Report..., op. cit., s. 105–107.

⁸²2025 Annual Report..., op. cit., s. 105: „the EU continued to provide political, diplomatic and financial support to the ICC, as well as mitigation measures in view of the threat of institutional sanctions against the Court”.

⁸³Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust), ustanowiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r.

⁸⁴Nakazy aresztowania Międzynarodowego Trybunału Karnego – skuteczne narzędzie wymiaru ponadnarodowej sprawiedliwości?, ordoiuris.pl, <https://ordoiuris.pl/komentarze/nakazy-aresztowania-miedzynarodowego-trybunalu-karnego-skuteczne-narzedzie-wymiaru> (dostęp: 15.09.26).

⁸⁵2025 Annual Report..., op. cit., s. 128: „The rule of law is cornerstone of democracy. Anti-corruption is an integral part of this framework, as corruption undermines equality before the law, weakens accountability and allows public authority to be captured by private interests, thereby eroding democratic legitimacy and public trust”.

⁸⁶2025 Annual Report..., op. cit., s. 131, 140 (wsparcie EED dla Ukrainy: „safeguarded democracy against the undermining of anti-corruption institutions from within”).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

Europejskiej⁸⁷ przeprowadziła naloty na budynki Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych⁸⁸ – instytucji przygotowującej analizowane sprawozdanie – a wśród zatrzymanych znalazła się Federica Mogherini, poprzedniczka Kai Kallas na stanowisku Wysokiego Przedstawiciela⁸⁹. Przedstawiono jej zarzuty korupcji i konfliktu interesów⁹⁰. Kallas odcięła się od afery, nazywając doniesienia „głęboko szokującymi” i wskazując, że nieprawidłowości miały miejsce za czasów jej poprzednika⁹¹.

Nie był to jedyny przypadek korupcji na wysokim szczeblu w UE. W grudniu 2022 r. zatrzymano wiceprzewodniczącą PE Evę Kaili z ok. 1,5 mln euro w gotówce, w związku z podejrzeniami korupcji ze strony Kataru, Maroka i Mauretanii (tzw. „Qatargate”)⁹².

Głośna pozostaje też sprawa „Pfizergate”: w maju 2025 r. Sąd UE orzekł, że Komisja naruszyła zasady przejrzystości, odmawiając ujawnienia SMS-ów między Ursulą von der Leyen a szefem Pfizera w toku negocjacji kontraktu na 35 mld euro⁹³, od czego Komisja się nie odwołała⁹⁴.

⁸⁷Prokuratura Europejska (European Public Prosecutor's Office, EPPO) – niezależny organ Unii Europejskiej właściwy do ścigania przestępstw naruszających interesy finansowe UE, ustanowiony rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r.

⁸⁸Europejska Służba Działań Zewnętrznych (European External Action Service, ESDZ/EEAS) – unijna służba dyplomatyczna, utworzona na mocy art. 27 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, podległa Wysokiemu Przedstawicielowi Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.

⁸⁹Belgian police raid European External Action Service in anti-fraud operation, Euronews, 02.12.2025 r., <https://euronews.com/my-europe/2025/12/02/belgian-police-raid-european-external-action-service-in-anti-fraud-operation> (dostęp: 15.09.26); Ex-EU top diplomat Mogherini detained in Belgium fraud case, Al Jazeera, 02.12.2025 r., <https://www.aljazeera.com/news/2025/12/2/ex-eu-top-diplomat-mogherini-detained-in-belgium-fraud-case-reports> (dostęp: 15.09.26).

⁹⁰Mogherini and Sannino freed from custody in College of Europe corruption probe, Euronews, 03.12.2025 r., <https://www.euronews.com/my-europe/2025/12/03/mogherini-and-sannino-freed-from-custody-in-college-of-europe-corruption-probe> (dostęp: 15.09.26).

⁹¹Afera korupcyjna wokół Kolegium Europejskiego uderza w całą UE. Co już wiadomo?, OKO.press, <https://oko.press/afere-korupcyjna-w-kolegium-europejskim> (dostęp: 15.09.26): „Kallas podkreśla, że doniesienia o rzekomej korupcji w ESDZ są «głęboko szokujące», ale do rzekomych nieprawidłowości doszło w okresie poprzedniej administracji, zanim Kallas przejęła kierowanie placówką”.

⁹²Eva Kaili, Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Eva_Kaili (dostęp: 15.09.26); Qatar corruption scandal at the European Parliament, Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Qatar_corruption_scandal_at_the_European_Parliament (dostęp: 15.09.26).

⁹³Text Messages, Transparency, and the Rule of Law: Pfizergate and the Fight for Institutional Accountability, Verfassungsblog, 21.05.2025 r., <https://verfassungsblog.de/pfizergate-rule-of-law-eu-commission/> (dostęp: 15.09.26); wyrok Sądu UE z 14.05.2025 r., sprawa T-36/23.

⁹⁴Bruksela nie zaskarżyła wyroku ws. „Pfizergate”, Cowzdrowiu.pl, <https://www.cowzdrowiu.pl/aktualnosci/post/bruksela-nie-zaskarzyla-wyroku-ws-pfizergate> (dostęp: 15.09.26).

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

Wszystkie te trzy przypadki skutecznie podważają wiarygodność unijnego przekazu o walce z korupcją – bez stanowczego rozliczenia własnych ułomności trudno stawiać się w roli recenzenta dla innych.

XIII. Podsumowanie

Sprawozdanie otwiera się deklaracją, że UE „promuje globalny system praw człowieka i demokracji”. Sam dokument, czytany bez wiedzy i szerszego kontekstu, mówi jednak zaskakująco niewiele – to zbiór nazw programów, kwot i lakonicznie opisanych „wyzwań”, złożonych jakby z góry założono, że nikt nie zapyta o więcej. Dopiero zestawienie go ze sprawozdaniami krajowymi oraz z dokumentami, na których faktycznie opierają się opisane w nim działania, pozwala odczytać, co UE w istocie promuje na świecie pod hasłem bezinteresownej troski o prawa człowieka.

Ten sam wzorzec powtarza się w każdym rozdziale niniejszej analizy: Unia domaga się poszanowania jej wartości, wygodnie unikając konkretnego ich zdefiniowania. W ten sposób „demokracja” i „prawa człowieka” jakie promuje UE na świecie stają się *de facto* realizacją lewicowej, postępowej agendy właściwej nie całej UE jako wspólnocie narodów, tylko czołowym, decyzyjnym eurokratom.

To dlatego, choć UE deklaruje bezwzględną ochronę prawa do życia wobec kary śmierci i tortur, nie stosując tej logiki wobec dziecka poczętego, a poprzez powiązane strategie aktywnie promuje dostęp do aborcji. To dlatego możliwe jest prowadzenie strategii zwalczania antysemityzmu i wrogości wobec muzułmanów, bez analogicznego instrumentu wobec prześladowania chrześcijan. Z tego samego powodu UE mówi też o „globalnym regresie” w równości płci, wygodnie pomijając, że ludzie po prostu odrzucili model uniformizacji, który usiłowano im narzucić parytetami. Unia żąda również wdrożenia przez państwa trzecie strategii LGBTIQ+ pod groźbą utraty atrakcyjnych środków finansowych, jakby szantaż ekonomiczny mógł być usprawiedliwiany chęcią realizacji wyższych, a tak naprawdę własnych, celów.

Zaangażowanie ideologiczne przystania przy tym faktycznie problemy i naruszenia praw człowieka. Sprawozdanie milczy całkowicie w temacie surogacji, choć to temat nie tylko szeroko dyskutowany dziś na świecie, ale dotyczący zarówno dzieci, jak i kobiet – których prawa przez tyle lat Unia tak podnosiła przy każdej możliwej okazji. W raporcie wykazano też wzorową aktywność antykorupcyjną wobec państw spoza UE, co z jednej strony zasługuje na uznanie – z drugiej wydaje się, że naraża wspólnotę na śmieszność, skoro prokuratura prowadzi śledztwo wobec instytucji, która przygotowała to sprawozdanie.

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

Rozdział migracyjny jest natomiast najwyrazistszym przykładem metody przedstawiania spornych zjawisk w języku uspokajających statystyk globalnych, przy milczeniu o konkretnych kryzysach i kosztach społecznych na poziomie Państw Członkowskich. Twierdzenie, że migracja jest „regularna”, nie zmienia faktu, że jej skala – skoncentrowana w konkretnych miejscach i momentach, jak pokazuje przykład Ceuty – dawno przekroczyła granice wyznaczone przez europejskie społeczeństwa w drodze demokratycznej debaty, a jej koszty społeczne są realne i wymagają uczciwej debaty, a nie zamykania jej jednym uspokajającym zdaniem o „czterech procentach”.

Nie oznacza to, że wszystko zasługuje na krytykę: wsparcie dla MTK i dobrowolne powroty migrantów to dwa obszary, w których działania UE są słuszne i wymagają kontynuacji. Warto przy tym zauważyć, że właśnie te obszary dotyczą uniwersalnie uznanego jądra prawa międzynarodowego (MTK orzeka na podstawie Statutu Rzymskiego, a przyjmowanie migrantów opiera się - a przynajmniej powinno - na ustalonych regułach prawa międzynarodowego), nie spornej, ideologicznie nasyconej materii praw „reprodukcyjnych” czy walce o równość tam, gdzie wcale jej nie brakuje.

Wiarygodność UE nie wzrośnie wraz z liczbą nowych strategii i miliardów euro, lecz gdy Unia ograniczy swoje ambicje regulacyjne do kompetencji przyznanych traktatami i gdy zastosuje wobec własnych instytucji te same standardy przejrzystości, których domaga się od reszty świata.

Do tego czasu każda kolejna edycja tego sprawozdania będzie – niezależnie od szczerości intencji jego autorów – pozostawać zbiorem haseł, które dopiero kontekst zamienia w spójny, bardzo kontrowersyjny obraz tego, co UE naprawdę forsuje na świecie.

R.pr. Anna Kubacka – analityk Centrum Prawa Międzynarodowego Ordo Iuris

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*

*Razem w obronie
życia, wolności, rodziny
i suwerenności!*